

О. О. Пильнюк

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ, ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

У статті розглядаються теоретично-методологічні основи особистісно орієнтованого підходу при навчанні студентів ВНЗ, вказується послідовність впровадження даного підходу в інноваційний навчальний процес, розкривається питання ефективності показників результативності навчання, а також їх залежності від інноваційного потенціалу навчального закладу.

Ключові слова: особистісно орієнтований підхід, технології, показники, навчання, інноваційні, професійна компетентність.

Сучасний соціальний та економічний розвиток України, її намагання входження в Європейський союз, потребують реформ у всіх галузях народного господарства, в тому числі і в освітній галузі, частиною якої є вища школа, яка потребує перебудови з таких основних напрямків: як розвиток активності, самостійності і творчих здібностей майбутніх фахівців, зокрема вчителів фізико-технологічного профілю; забезпечення нашої держави кваліфікованими ініціативними кадрами, які по-перше матимуть ґрунтовну теоретичну та практичну підготовку з фаху, а по-друге зможуть самостійно приймати рішення пов'язані з своє майбутнього професійною діяльністю.

Враховуючи також те, що основним пріоритетом політики нашої держави в сфері освіти є формування національної системи вищої школи з досягненням принципового нового рівня якості підготовки фахівців на нових методологічних засадах, постає проблема формування теоретичного (аналітичного) стилю мислення, яке ґрунтується на фундаментальних теоретико-методологічних принципах теорії наукового пізнання, концептуальних положеннях щодо розвитку і всебічного формування особистості, а також особистісно орієнтованого та ситуативно-рольового підходу при підготовці фахівців, перед студентом постає завдання стати професійним об'єктом («автономним» професіоналом) спроможним не тільки адаптуватися в сучасному освітньому середовищі, але й впливати на зміни в ньому [2].

На сучасному етапі розвитку освіти, враховуючи її євроінтеграційні процеси у навчанні, основним завданням у нашому університеті є формування компетентно-світоглядних професійних якостей майбутніх учителів та інших спеціалістів, тобто професійної компетентності, однією із складових якої є особистісно орієнтоване навчання.

Для реалізації вищевказаного підходу необхідно створення певних умов навчання, до яких можна віднести: наявність особистісно орієнтованого середовища, забезпечення внутрішньої мотивації навчання, використання різних форм занять, створення нестандартних ситуацій а також врахування індивідуальних особливостей кожного студента [4]. Ці умови дають можливість сформувати у студента вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, критично оцінювати сприйняту інформацію, проявляти самостійність, ініціативу, вміння приймати рішення, відповідати за себе і за групу (колектив), встановлювати соціальні контакти, створювати кінцевий продукт, аргументувати факти. Крім того особистісно орієнтоване навчання дає студентам можливість творчо мислити, займатися самоосвітою і самовдосконаленням, тим самим підвищувати свій особистісний і професійний рівень.

На фізико-математичному факультеті, під час впровадження особистісно-орієнтованого підходу при вивченні студентами дисциплін математично-природничого і технічного циклів, навчальний процес спрямований в першу чергу на особистість студента, його індивідуальність, його саморозвиток, формування у нього творчої активності і самостійності, що в теперішній час є особливо актуальним.

Ефективність реалізації впровадження особистісно орієнтованого підходу при вивченні необхідних дисциплін на пряму залежить від показників результативності навчання [3], до яких можна віднести: навчальну активність студентів, їх самоорганізацію, а також індивідуальний диференційований підхід при вивченні того чи іншого матеріалу. Ці показники, в свою чергу залежать від правильного впровадження самої технології особистісно орієнтованого підходу у навчальному процесі, яка передбачає: створення спеціального дидактичного матеріалу, визначення типів навчального ді-

логу, використання різноманітних форм контролю за особистісним розвитком студента в процесі вивчення програмного матеріалу з тієї чи іншої дисципліни.

Одержання високих показників результативності при особистісно орієнтованому навчанні значною мірою залежить також від інноваційного потенціалу навчального закладу, який виражається у здатності до реалізації конкретного нововведення, а саме: це матеріально-технічна, фінансові бази, особистісно-мотиваційна підтримка педагогічних ініціатив, особливості навчального закладу як організаційної системи щодо створення особистісно орієнтованого середовища та інших.

Середовище з високим інноваційним потенціалом це модернізоване середовище з високим освітнім і культурним рівнем викладачів, студентів, з ймовірними можливостями науковців-консультантів з інноваційної роботи, співпрацю з іншими ВНЗ, соціальними партнерами, громадськими організаціями та органами місцевої влади, які дають можливість ефективно реалізувати впровадження особистісно-індивідуального підходу у навчанні і тим самим набути студенту компетентнісно-світоглядних якостей професії майбутнього учителя [1].

Таким чином можна стверджувати що особистісно-орієнтований підхід у навчанні є однією із складових навчально-виховного середовища у ВНЗ, який є дієвим, ефективним і сприяє мотивації навчання студентів, формує у них професійну-компетентність, впливає на набуття творчої та професійної діяльності.

Науково-методологічне забезпечення професійного навчання, в тому числі особистісно орієнтованого навчання, не встигає за євро-інтегруванням освітніх технологій у європейській освітній простір і тому проблеми особистісно-орієнтованого навчання необхідно пов'язати також з розкриттям питання методології самостійної роботи студентів під час вивчення математично-природничих і технічних дисциплін, яке буде розкрито в подальшому.

Список використаних джерел:

1. Атаманчук П.С. Інформаційно-комунікативні технології у формуванні дієвих компетенцій / П.С.Атаманчук, О.В. Бордюг та ін. // 36. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Серія педагогічна – Кам'янець-Подільський, 2010. – Вип. 16: Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції. – С. 72-74.
2. Леднев В. Технология обучения. Непрерывное образование: структура и содержание / В. Леднев. – М. : Высшая школа, 1990. – С. 224-225.
3. Островська Н. Вивчення процесу впровадження особистісно-орієнтованого навчання на заняттях політології / Н. Островська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, 2004. – Вип. 7. – С.144-146.
4. Хугорський А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированого образования / А.В. Хугорський // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 55-60.

In the article in theory methodological bases of the personality oriented approach are examined at the studies of students of VNZ, the sequence of introduction of this approach is specified in an innovative educational process, the question of efficiency of indexes of effectiveness of studies, and also their dependence, opens up on innovative potential of educational establishment.

Key words: personality oriented approach, technologies, indexes, studies, innovative, professional competence.

Отримано: 20.05.2011